

Ambitieuus en realistisch

“De 7 prioriteiten van het CDA Oss”

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

Even voorstellen ..

Op mijn werk in Amsterdam weet iedereen dat ik uit Oss kom, want ik ben daar trots op. We hebben in onze gemeente veel om trots op te zijn. Laten we dat als inwoners en bedrijven nog meer uitdragen. Ook voor onze gemeente is het belangrijk om dat te doen. Dat helpt om deuren te openen naar mogelijkheden om onze doelen te realiseren.

Samen met #Team22 van CDA Oss wil ik mij inzetten voor het Oss van nu en het Oss van straks. Hoe wij dat willen doen, beschrijven we op hoofdlijnen in dit verkiezingsprogramma '*CDA Oss: ambitieus en realistisch*'. De uitdaging is om te zoeken naar de balans tussen wat we willen en wat verantwoord kan. Beloven is makkelijk. En daar is de politiek goed in. Zeker in verkiezingstijd. Maar pas in het waarmaken blijkt wat daarvan terecht komt. Met dat voor ogen hebben wij ons programma geschreven. Ook wij willen veel. Maar tegelijkertijd beseffen we dat het uitvoerbaar en betaalbaar moet zijn en het altijd afstemming vraagt met andere politieke partijen. We willen een aantrekkelijke gemeente zijn voor iedereen die er nu woont en werkt. Maar we willen ook verstandige besluiten nemen voor het Oss van de toekomst. Dat zijn we verplicht aan onze (klein)kinderen. En aan onze (voor)ouders die deze stad en haar kernen hebben gemaakt tot wat het nu is.

De wereld om ons heen, dichtbij en verder weg, verandert sterk. Verandering is van alle tijden. Maar nu staan wel heel veel vanzelfsprekendheden ter discussie. Corona heeft ons sociale leven op zijn kop gezet, vrijheden ingeperkt en kwetsbaarheden blootgelegd zoals in de zorg en in onze economie. De aanpak van de klimaatcrisis verdeelt en passende woonruimte is onvoldoende beschikbaar. Dat roept veel op. Onzekerheid over de toekomst leidt steeds vaker tot het 'tegenover elkaar' komen staan. Ik maak me zorgen over afnemende solidariteit en onze saamhorigheid. De verandering die we willen, begint bij de keuzes die we zelf maken. Onze gemeente is, naast een bruisende stad met haar buurten en wijken, een grote verzameling van kernen waar we met elkaar samenleven. Als CDA Oss geloven wij dat onze buurten de belangrijkste plek zijn. Daar is het 'thuiskomen'. We kunnen het niet alleen, we hebben elkaar nodig. Dat is mijn vaste overtuiging. Omzien naar elkaar in goede, maar ook in minder goede tijden.

Verkiezingen zijn het moment om te kiezen waar we heen willen en hoe we daar komen. Na de verkiezingen moeten we daar invulling aan gaan geven, vier jaar lang. Door creatief te denken in kansen en mogelijkheden. Deze te wegen en dan knopen durven doorhakken. Ook als we niet zeker weten of dit de beste oplossing is. Wetende dat we het nooit iedereen naar de zin kunnen maken. Als CDA Oss willen we verstandige afwegingen maken door in gesprek te gaan, te luisteren en zorgvuldig na te denken. Met als doel keuzes te maken voor het algemeen belang. En op een manier die getuigt van nuance, respect en het nemen van verantwoordelijkheid.

Is dat nieuw leiderschap? Nee, dat is voor mij gewoon zorgvuldig, maar tegelijkertijd met lef een gemeente besturen. Politiek is geen spelletje. Politiek is met inwoners, verenigingsleven, ondernemers en overheid zorgen voor een gemeente waar het goed wonen, werken, ondernemen en samen leven is. Waar we werken aan hechte gemeenschappen.

Ga stemmen, dan krijgen we het samen voor elkaar!

Sidney van den Bergh

Lijsttrekker CDA Oss

Wat is nou typisch CDA Oss?

Als CDA Oss handelen wij vanuit een vijftal waarden. Het zijn de kernwaarden van onze partij, vertaald naar hoe wij ze lokaal in de praktijk willen brengen.

1. De samenleving staat voorop

Het CDA Oss is een volkspartij. Bij ons staat de samenleving voorop. De betrokkenheid van mensen bij hun stad, hun dorp, hun school, hun buurt, hun geloof, hun bedrijf of hun sportvereniging. De verbondenheid met elkaar is het cement van onze gemeenschap. Mensen komen vooral tot persoonlijke groei door verantwoordelijkheid voor en met elkaar te nemen. Mensen hebben elkaar nodig.

2. Vertrouwen is het uitgangspunt

Ook in onze gemeente Oss is het CDA geworteld in alle lagen van de samenleving. Voor ons begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief. De overheid geeft alle mensen en organisaties het vertrouwen om te doen wat ze kunnen doen. En de inwoner gunt de overheid de ruimte om te doen wat ze moet doen. Vertrouwen staat centraal. We willen geen harde cultuur van controleren en afrekenen.

3. Menselijke waardigheid

Het CDA Oss staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van de menselijke waardigheid. De overheid is er om samenleven mogelijk te maken. Het is een rechtvaardige en betrouwbare overheid die heldere grenzen stelt, onrecht bestrijdt en kwetsbaren helpt.

4. Betrokken burgers

We zetten in op betrokken inwoners om de onderlinge verbondenheid te versterken. Wie geraakt is door het lot van de ander kan niet anders dan in beweging komen. In de hulp van de overheid moet hierbij de menselijke maat weer zichtbaar en voelbaar worden gemaakt.

5. Positief toekomstgericht

Vanuit het besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA Oss zich geroepen tot zorg voor zorg, natuur, erfgoed en cultuur. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigenbelang en onze eigen tijd. We beschermen wat van waarde is: om een betere samenleving achter te laten voor de komende generatie.

Wat mag u van het CDA Oss verwachten?

We vertellen het eerlijke verhaal

In de afgelopen vier jaar hadden we veel gesprekken met inwoners, met ondernemers, bij verenigingen en op scholen. Wat we in deze gesprekken horen, is dat de meeste mensen gewoon willen dat onze gemeente verstandig bestuurd wordt. En mensen zijn het niet altijd met elkaar eens, gelukkig is het toegestaan het met elkaar oneens te zijn. Daarbij moeten echter niet allerlei feiten, talloze meningen en diverse belangen door elkaar gehaald worden. Daar staan wij als CDA Oss voor; een politiek die zichzelf niet te belangrijk maakt en waarbij we met nuance en respect werken aan de plannen voor de toekomst.

We zijn ambitieus en realistisch

Oss is de vijfde stad in Brabant en met deze omvang, industrie en historie doen wij ertoe in deze provincie. Dat moeten we vaker benoemen, daar gaat trots vanuit, dat helpt ons in het formuleren van ambities. Het CDA Oss vindt dat we vooruit moeten, maar dat vraagt ook dat we realistisch zijn. Want niet alles of iedereen kan als vanzelfsprekend mee in die vooruitgang. Soms zijn plannen te duur of gaan ze te snel. En soms staan ze haaks op onze waarden of vragen ze te veel van de samenleving. Ja, het CDA Oss heeft ambitie maar is ook realistisch in de beoordeling van de plannen en in de uitvoering ervan.

We zijn lokaal betrokken

#Team 22 staat voor de nieuwe en bestaande gezichten van het CDA Oss. De teamleden komen uit de dorpen, wijken, buurten, stad en stadjes van onze gemeente. Iedereen neemt zijn of haar professe mee, maar we zien bij iedereen de lokale verbondenheid. Bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk bij de sportvereniging of in een geloofsgemeenschap. Of als vrijwilliger bij een stichting voor een goed doel of als mantelzorger. Daardoor is #Team22 voortdurend in gesprek met inwoners. En dat zullen we blijven doen. Vier jaar lang, maand in maand uit, gestructureerd luisteren naar wat inwoners ons te vertellen hebben. #Team22 is een blijvertje en we noemen het straks de Grote Fractie CDA Oss. Welkom!

De zeven prioriteiten van het CDA Oss voor de komende vier jaar

Wij hebben ons verkiezingsprogramma samengevat in zeven prioriteiten voor de komende jaren. In het verkiezingsprogramma geven we een toelichting op deze prioriteiten.

1) In de gemeente Oss is het fijn wonen

Ook in Oss zijn er te weinig woningen, bovendien lopen de woonbehoeften uiteen en veranderen. Betaalbaarheid en verduurzaming zijn knelpunten. We maken werk van meer huur- en koopwoningen voor jongeren, ouderen en gezinnen door grote en kleine nieuwbouwprojecten in de stad en in de dorpen. We maken afspraken over hoeveel woningen gebouwd zullen worden voor welke doelgroepen en in welke prijscategorie. We willen slimme oplossingen voor veranderende woonbehoeften zoals collectief bouwen, tijdelijk wonen, 'knarrenhofjes*', beschermd wonen en woningen voor migranten. We willen meer ruimte voor de huurmarkt, zowel sociale als vrije huur.

2) We voelen ons thuis in onze buurt

We willen dat inwoners elkaar kunnen ontmoeten in hun buurt. Dat betekent meer plekken voor jongeren om buiten te sporten en te ontmoeten. Wijk- en dorpshuizen moeten vrij toegankelijk zijn voor buurtinitiatieven, verenigingen of om te ontmoeten met koffie. We willen inwoners enthousiasmeren om het werk bij verenigingen gedaan te krijgen, want het verenigingsleven vinden wij van groot belang. Dorps- en wijkraden zijn de ogen en oren in een buurt of wijk en daarvoor willen we ze inzetten. We willen dat de dorpen leefbaar zijn met voldoende voorzieningen. Voordat we nieuwe huizen gaan bouwen, willen we weten hoe de buurt bereikbaar is met de auto en fiets. Het stadscentrum moet het bruisende hart zijn van onze gemeente, goed bereikbaar en groen. Samen met lokale ondernemers en met Taskforce Stadshart willen we daarin structureel investeren.

3) In de gemeente Oss kijken we naar elkaar om

Mensen maken onze samenleving en de gemeente is een vangnet voor wie dat nodig heeft. Het CDA Oss wil de menselijke maat houden, mensen een zetje geven om mee te kunnen doen. We willen dat inwoners, onderwijs, ondernemers en gemeente partner zijn bij het realiseren van meer betaald werk. Werk dat moet lonen. We willen positieve gezondheid en vitaliteit stimuleren. In verenigingen, scholen, op het werk of in de eigen buurt. We willen meer voorlichting aan gezinnen over het gebruik van alcohol en drugs door jongeren. Drugsgebruik is immers niet normaal en we moeten ook niet doen alsof dat wel zo is. Om solidariteit te onderstrepen willen we waar mogelijk de sterkste schouders de zwaarste lasten laten dragen. Wij willen werk maken van Proeftuin de Ruwaard, het begrenzen van jeugdzorg en we zien de noodzaak van degelijke huisvesting voor arbeidsmigranten.

4) We zijn ondernemend en hebben ambitie

Een gezonde economie is de motor van onze welvaart. We willen de 'leefwereld' van de ondernemer faciliteren. We willen geen onnodige regels stellen en zorgen dat vergunningprocedures adequaat zijn ingericht. We gaan de NS en ProRail proberen aan onze kant te krijgen om te investeren in spoorwegtunnels, een vernieuwd treinstation in Oss en een tweede spoorbrug in Ravenstein. We willen samen met het bedrijfsleven in Oss meer ruimte beschikbaar krijgen voor hoger onderwijs op Pivot Park. Om innovatie, robotisering en

digitalisering te stimuleren en een duwtje in de rug te kunnen geven, willen we een investeringsfonds. Door extra capaciteit bij de Talentencampus Oss maken we meer werk van de verbinding tussen middelbaar beroepsonderwijs en het toekomstig werkveld.

5) We durven duurzaam

We lopen als gemeente niet weg voor de verantwoordelijkheid voor wat betreft energieopwekking en energiebesparing. We doen hier wat nodig is en willen een realistisch verhaal vertellen. We willen initiatieven voor verbetering, uitbreiding en stimulering van de aantrekkelijkheid van onze natuur. Inwoners mogen gevraagd worden hun woning toekomstbestendig te maken, maar we willen daarbij rekening houden met hun financiële mogelijkheden. We hebben de ambitie om in onze gemeente een tankstation voor waterstof te realiseren.

6) Kansen in het buitengebied

Met de investeringen in de Meanderende Maas** moeten we de kansen pakken voor recreatie langs de Maas. Maar we willen ook kansen voor recreatie in de Geffense Plas en de Poort van Hoessenbosch. We willen mogelijkheden en kansen voor de agrarische ondernemer die zijn inkomen wil aanvullen, maar ook voor ondernemers die innoveren en ontwikkelen. We willen investeren in wegen, bermen en aansluiting op glasvezel. Wat ons betreft staan natuur en biodiversiteit niet tegenover landbouw. In regionaal samenwerkingsverband willen we stimuleren dat groen en landbouw elkaar vinden.

7) De gemeente Oss heeft haar zaak op orde

Wij willen meer werk maken van onze rol in de regio, in de provincie, op rijksniveau en in allerlei regionale samenwerkingsverbanden. We kunnen het als gemeente niet alleen. We hebben woningbouwambities, de gemeente groeit. De Rijksoverheid legt meer taken bij de gemeente. Inwoners en ondernemers zijn afhankelijk van de gemeente voor bijvoorbeeld vergunningen of toestemmingen. Om die uitdagingen en verantwoordelijkheden goed te kunnen oppakken, willen we investeren in de capaciteit op het gemeentehuis. We maakten ons als CDA Oss daar de afgelopen jaren consequent hard voor. Een aansprekbare gemeente met een goede basisdienstverlening.

** Knarrenhofjes zijn hofjes waarin mensen wel zelfstandig wonen, maar ook naar elkaar omkijken. Er is een gemeenschappelijke ruimte voor sociale activiteiten en om bijvoorbeeld gezamenlijk te kunnen eten. De knarrenhof heeft als doel om eenzaamheid te voorkomen door ouderwets burenfatsoen. Het is geen woongroep, want samen dingen doen is niet verplicht. De bewoners organiseren samen het onderhoud, en eventueel ook de zorgen en energievoorzieningen.*

*** Project Meanderende Maas gaat de dijk van Ravenstein tot Lith versterken, de Maas aan Gelderse én Brabantse zijde meer ruimte geven en het gebied mooier en economisch sterker maken. Tien organisaties werken samen met bewoners, ondernemers en belanghebbenden aan de toekomst van het karakteristieke gebied rond de Maas. Met oog voor de bestaande kwaliteiten. Het resultaat is in 2028: een sterkere dijk en een prachtig gebied met ruimte voor mens, rivier en natuur. Veilig en mooi.*

Inhoudsopgave

1) In de gemeente Oss is het fijn wonen

- Grote nieuwbouwprojecten
- Woonprogramma voor nieuwbouwprojecten
- Meer ruimte voor kleine wooninitiatieven
- Zelfbewoningsplicht en opkoopbescherming
- Flexibele en tijdelijke woonvormen
- Oud worden in eigen buurt
- Ruimte maken voor mantelwonen
- Gemeente gaat voorop in de verduurzaming
- We subsidiëren verduurzamende initiatieven
- Groen in onze gemeente

2) We voelen ons thuis in onze buurt

- Meer ontmoetingsplekken voor de jeugd
- Wijk- en dorpshuizen
- Op de fiets, met de auto of in het openbaar vervoer
- Bruisend stadscentrum
- Ruimte voor burgerinitiatief
- Open Badges van Talentencampus Oss
- Herpositionering van wijk- en dorpsraden

3) In de gemeente Oss kijken we naar elkaar om

- Preventie
- Drugsgebruik
- Proeftuin De Ruwaard
- Werk aan gezondheid
- Gelijke kansen voor kinderen
- Jeugdzorg
- Zorg als het nodig is
- Belastbaarheid samenleving
- Arbeidsmigranten
- Taskforce Regionale Informatie en Expertise Centra

4) We zijn ondernemend en hebben ambitie

- Spoorzone Oss
- Treinstation Berghem
- Snelfietspaden
- Verbeteren A50/A59
- Mkb-ondernemerschap
- Regionale samenwerking
- Snappen of schrappen
- Bedrijventerreinen
- Verankering van het mbo
- Aantrekken van het hbo
- Kunst en cultuur

5) We durven duurzaam

- Participatie
- Circulaire economie
- Afval
- Energie
- Milieu/Schone Lucht Akkoord
- Natuur/biodiversiteit
- Water

6) Kansen in het buitengebied

- Waterveiligheid
- Recreatie
- Kansen voor landbouw
- Infrastructuur buitengebied
- Ruimte voor innovatie
- Handhaven op onderhoud van erfgoed
- Leren van en vertellen over erfgoed

7) Oss heeft haar zaak op orde

- Digitale veiligheid is een serieuze zorg
- Investeren capaciteit
- Basisdienstverlening
- Financieel op orde

In de gemeente Oss is het fijn wonen

Een woning is het dak boven je hoofd en het fundament onder je bestaan, het is de plek die je 'thuis' kunt noemen. Een plek waar je als mens veilig bent. Vanuit 'goed voorouderschap' is de woningbouw duurzaam, gaan we zorgvuldig om met de ruimte die er is en voorkomen we speculatie. Door afspraken te maken met de woningbouwcoöperaties en projectontwikkelaars kan de gemeente duurzaam beleid maken. We zien dat er niet voldoende woningen zijn in onze gemeente. Jonge mensen verlaten noodgedwongen onze gemeente omdat ze geen betaalbare woning kunnen vinden.

Wat willen we?

Grote nieuwbouwprojecten

Oss ontwikkelt zich naar een gemeente met meer dan 100.000 inwoners. Als de omvang van een gemeente toeneemt, gaan er andere deuren open om doelen te realiseren. Het CDA Oss staat pal achter de ambities voor woningbouw in Oss-West met de komst van ruim 4.000 woningen en wij steunen de ambitie om dan ook meer de hoogte in te gaan. Ook omarmen we de noodzakelijke woningbouwplannen in Geffen en Ravenstein. Met deze ambities bieden we jongeren woonruimte in de eigen gemeente en worden we ook aantrekkelijk voor woningzoekenden van buiten Oss. Dat vinden wij een prima ontwikkeling. Wij willen dat de ontwikkeling van de infrastructuur meegenomen wordt in de plannen voor woningbouw en dat we vooraf nadenken over de ontsluiting en voorzieningen. De gemeente is wat het CDA Oss betreft de initiator van grote woningbouwprojecten.

Woonprogramma voor nieuwbouwprojecten

Door een veranderende woonbehoefte is diversiteit in het aanbod van nieuwbouwwoningen noodzakelijk. We kennen de behoefte aan sociale huurwoningen, en woningen in de vrije huurmarkt. Deze moeten onderdeel zijn van de nieuwbouwprojecten. Het CDA Oss wil bij alle nieuwbouwprojecten van enige omvang een woonprogramma gevoegd hebben waarin aangegeven wordt hoeveel er gebouwd wordt, voor wie, in welke prijs categorie en hoe de woning past in de duurzaamheid doelstellingen.

Meer ruimte voor kleine wooninitiatieven

CDA Oss omarmt het principe van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap waarbij inwoners met elkaar de regie nemen over hun gezamenlijke bouwplan. Met name zien we dit terug in de kernen waar kleinere stukken grond zich prima lenen voor deze aanpak. Deze vorm van samen bouwen is over het algemeen goedkoper en wint aan populariteit. Het CDA Oss wil dat de gemeente deze initiatieven in de beginfase (financieel) ondersteunt. Het gaat daarbij om de kleine woningbouwinitiatieven.

Zelfbewoningsplicht en opkoopbescherming

Soms accepteren we als gemeente minder winst bij de verkoop van gemeentegrond om betaalbare nieuwbouw mogelijk te maken. Het is dan lastig uit te leggen dat die betaalbare woningen direct worden opgekocht door beleggers om te verhuren. Dat is in deze tijd, waarin er een grote behoefte is aan woningen voor jongeren en ouderen, niet wat we willen. Dit opkopen komt ook voor bij bestaande woningen. Het CDA Oss wil (her)bepaling van welke woningen we willen beschermen. De prijshoogte van de woning is van belang, maar ook woningen in specifieke wijken. We blijven genuanceerd spreken over beleggers. Veel beleggers bouwen courante, kwalitatief goede woningen en precies daar hebben we als gemeente Oss ook behoefte aan.

Flexibele en tijdelijke woonvormen

We herkennen het begin van een oplossing met flexibele en tijdelijke woningen. Als CDA Oss willen we ons daarvoor hard maken. Want met deze nieuwe woonvormen geven we starters de kans zelfstandig woonger-
varing op te doen. En daarmee halen we de grootste druk weg, wat de urgente woningbehoefte betreft en behouden we jongeren voor Oss.

Oud worden in je eigen buurt

Het CDA Oss pleit voor het actief inplannen van betaalbare en geschikte woonvormen voor senioren in grote woningbouwprojecten. Het Hofje van Wilgendaal in Herpen is het eerste unieke plan binnen de gemeente Oss waarin een specifieke woonvorm voor senioren verder ontwikkeld gaat worden. Daarnaast wil het CDA Oss dat er vooraf goede kaders worden meegegeven wanneer jongeren en senioren mengen in een gezamenlijke woonvorm en er meer ruimte komt voor ouderen die bij hun kinderen willen inwonen of bijwonen.

Ruimte maken voor mantelzorg-woningen

Steeds meer inwoners van onze gemeente verlenen mantelzorg. Het CDA Oss vindt dat een mooie ontwikkeling en een waardevolle invulling van het begrip 'omzien naar elkaar'. Wij willen daarom meer ruimte voor mantel(zorg)wonen en meer mogelijkheden om langdurig met meerdere generaties onder een dak te wonen. Oss maakt ruimte voor mantelzorgwonen, het CDA Oss wil daarnaast ook meer ruimte voor pré-mantelzorg-woningen zonder mantelzorg-indicatie.

Gemeente gaat voorop in de verduurzaming

De gemeente Oss toont eigenaarschap als het gaat om duurzaam bouwen, dat doet zij door te faciliteren, stimuleren, subsidiëren en richting te geven. Het CDA Oss vindt dat een gemeente daarin voorop moet gaan, maar we zijn ons ook bewust van de financiële onmogelijkheden bij sommige inwoners.

We subsidiëren verduurzamende initiatieven

Het CDA Oss onderschrijft de bestaande regelingen voor bewoners als het gaat om verduurzamen. Of het nu zonnepanelen of isolatie van de bestaande woning betreft. Met de subsidieregelingen en de Duurzaamheidslening zijn er concrete mogelijkheden voor inwoners om de verduurzaming te financieren.

Groen in de gemeente Oss

Het CDA Oss steunt de vergroening van het stadscentrum, dorpen en het buitengebied. Dit draagt bij aan het aanpakken van de maatschappelijke uitdagingen op het gebied van waterberging, hittestress, gezondheid, en biodiversiteit. Waterberging door regenwater in de buurt te laten infiltreren wat ten goede komt aan de grondwaterstand. Ook inwoners zouden hiertoe gestimuleerd kunnen worden door acties om tegels uit tuinen te halen of om geveltuinen aan te leggen. Het voorkomen hittestres door voldoende bomen te planten, hiermee kan de extreme temperatuur in de stad met enkele graden verlaagd worden. Een aantrekkelijke groene stad of dorp met gevarieerde parken en plantsoenen heeft een positief effect op de gezondheid bewoners. Sinds enkele jaren hebben we last diverse plagen zoals de eikenprocessie rups of essensterfte. Door het gevarieerd aanplanten van bomen en het tegen gaan van monocultuur is de overlast hiervan te beperken. Tot slot omarmt het CDA Oss initiatieven voor gezamenlijke stads-, buurt-, moes- en pluktuinen.

Zwembad

Het CDA Oss heeft steeds gepleit voor een aantrekkelijk nieuw zwembad in Oss. Wij zullen dat blijven doen, waarbij we oproepen tot een zwembad met regionale aantrekkingskracht, dat goed geschikt is voor de verenigingen die nu gebruik maken van het zwembad.

We voelen ons thuis in onze buurt

De buurt waarin we wonen maakt dat we ons thuis voelen. Die leefomgeving is belangrijk en de openbare ruimte is van ons allemaal. We maken er allemaal gebruik van, maar we hebben ook allemaal een verantwoordelijkheid. We ontmoeten elkaar daar, we sporten er en we vinden er onze gemeenschappelijke voorzieningen. Wijk- en dorpshuizen zijn daarbij belangrijk. Het is de verbinding tussen inwoners. Het is ook essentieel voor een bruisend en actief verenigingsleven. Cruciaal is dat we inzetten op gemeenschapsvorming ongeacht achtergrond, ras of geloof. Die lokale gemeenschap, 'die buurt' stelt het CDA Oss centraal. Want daar komen we thuis en groeien onze kinderen op. We zien in dorpen en wijken de uitwerking van een doorgeslagen marktwerking waarbij steeds meer 'gemeente' uit een dorp of wijk verdwijnt. Er zijn te weinig plekken voor jongeren om elkaar in de eigen buurt te ontmoeten. Wijk- en dorpshuizen hebben alle zeilen bij te zetten om een sluitende begroting te presenteren.

Door de uitbreiding van de stad liggen er ook nieuwe uitdagingen op het gebied van mobiliteit in de (nieuwe) wijken en het realiseren van goede verbindingen tussen deze stadswijken en het centrum. Op bovenlokale schaal vraagt de groeiende stad en de toegenomen bedrijvigheid ook om betere verbindingen met de ommelanden en het achterland.

Verenigingsleven is van essentieel belang voor het welzijn van inwoners. Het is de plaats om te sporten, te ontmoeten en een hobby uit te oefenen. De verenigingen worden gedragen door talloze vrijwilligers. Steeds vaker komt het werk dat in een vereniging gedaan moet worden bij een steeds kleinere groep mensen terecht. Het is lastig vrijwilligers te werven die zich voor een langere periode willen binden.

Wat willen we?

Meer ontmoetingsplekken voor de jeugd

Het is belangrijk dat jongeren elkaar, in de eigen buurt, kunnen ontmoeten. Het CDA Oss vindt het belangrijk dat de gemeente daar werk van maakt. Soms hebben enkele sporttoestellen al een flinke aantrekkingskracht om samen buiten te sporten na een lange schooldag. Samen met sportscholen en het Sport Educatie Centrum kan hieraan invulling gegeven worden. Vanzelfsprekend is het belangrijk deze ontmoetingsplekken in te richten in goed overleg met de buurt.

Wijk- en dorpshuizen

Wijk- en dorpshuizen zijn, al dan niet in combinatie met sportaccommodaties, het centrum van een wijk of dorp. Maar het gebruik is veelal financieel gedreven, waarbij de gemeente enerzijds subsidie geeft die anderzijds weer als huur betaald moet worden. We stellen daarom voor om verenigingen geen huur meer te laten betalen voor het gebruik van wijk- en dorpshuizen. Dat is een stevige financiële uitdaging. Maar het CDA Oss zet daar tegenover dat het een wereld van verschil kan maken voor de gemeenschapsvorming en het functioneren van verenigingen of buurtinitiatieven. We noemen dat als CDA Oss een maatschappelijk rendement.

Op de fiets, met de auto of in het openbaar vervoer

Oss is een fijne woongemeente. Hiervoor is het belangrijk dat de woonwijken goed bereikbaar zijn. CDA Oss wil dan ook werk blijven maken van de ontsluiting van, steeds drukker wordende, bestaande wijken. Maar ook bij de nieuwe wijken. Ontsluiting moet goed zijn geregeld voor de fiets (m.n. binnen de gemeente) en voor de auto (woon-werkverkeer). Niet iedereen heeft een auto en niet iedereen is nog fit genoeg om lange stukken te fietsen. Oss verdient een goed netwerk van openbaar vervoer. CDA Oss wil meer halen uit de mogelijkheden voor vervoer per (buurt)bus in Oss.

Veilig door verantwoord gedrag bij scholen

Verkeersveiligheid rondom scholen is voor CDA belangrijk. Dit bereiken we door het samen te doen. De gemeente zorgt voor een goede weginrichting en handhaving van extreme situaties. De leerlingen en zeker ook hun ouders kunnen zelf veel bijdragen door zich verantwoord te gedragen. Succesvolle, landelijke voorbeeldprogramma's op dit gebied wil CDA Oss inzetten bij alle Osse basisscholen.

Bruisend stadscentrum

Uit onderzoek blijkt dat middelgrote steden als Oss de toekomst hebben. Daarmee zijn er kansen voor wonen, werken, ondernemen, maar juist ook voor een aantrekkelijk stadscentrum. Het wordt ook steeds belangrijker om daarin te investeren, want door de coronacrisis blijven we toch steeds vaker dicht bij huis. Er is geld ingezet om met regelingen werk te maken van het terugdringen van winkelleegstand, en voor meer woningen boven winkels in de stad. Het CDA Oss onderstreept het belang van deze regelingen. Het Warenhuis / UITHuis kan dé plaats in het centrum zijn waar ontmoeten, cultuur en leren samenkomen.

Ruimte voor burgerinitiatief

We zien in onze gemeente steeds vaker particuliere en burgerinitiatieven die onze gemeente mooier maken. Met talloze vrijwilligers wordt samen het werk gedaan. Als CDA Oss willen wij ruimte voor dit soort initiatieven, die niet klem mogen komen zitten in regelgeving.

Open Badges van Talentencampus Oss

De Talentencampus Oss heeft de Open Badges ontwikkeld om vaardigheden en ervaringen die we opdoen in de samenleving eenduidig vast te leggen en te bewaren. Essentie is dat we daarmee stappen zetten om ook maatschappelijke betrokkenheid waarvoor je geen diploma krijgt, te waarderen. En precies daar ligt een kans om meer inwoners te betrekken bij het werk dat gedaan moet worden in de verenigingen. Het CDA Oss vindt dat we deze kans moeten benutten om met name jongeren aan te moedigen zich te melden als vrijwilliger en bestuurslid.

Herpositionering van wijk- en dorpsraden

Wijk- en dorpsraden zijn de oren en ogen van de buurt. De wijk- en dorpsraden moeten dus dicht in de samenleving functioneren. Het CDA Oss pleit voor een herpositionering van wijkraden, dorpsraden en wijkstichtingen met meer autonomie en budget.

In de gemeente Oss kijken we naar elkaar om

Onze samenleving is niet een abstract idee, het is het samenleven van mensen in hun buurten, wijken en gemeenschappen. Onze gemeente is een bonte verzameling van kleurrijke en creatieve buurten met daarin mensen met min of meer dezelfde achtergrond en overtuiging. Maar mensen zijn ook verbonden over hun buurt heen. Bijvoorbeeld omdat ze net als de ander vader, oma, Ossenaar, migrant, Nederlander of Europeaan zijn. Heel verschillende mensen vormen met elkaar een buurt en zijn daarmee aan elkaar toevertrouwd.

En die lotsverbondenheid maakt dat ze als mensen van nature een band hebben en naar elkaar om willen zien.

Daar ligt ook ruimte voor nieuwkomers. Oss heeft steeds meer arbeidsmigranten die werkzaam zijn bij Osse bedrijven. Sterker nog we hebben deze arbeidsmigranten nodig om het werk gedaan te krijgen. Er zijn arbeidsmigranten die hier tijdelijk zijn en er zijn arbeidsmigranten die zich hier juist permanent willen vestigen en dus ook deel uit willen maken van onze gemeenschap. Vanzelfsprekend heeft dit consequenties. Een deugdelijke huisvesting is vaak een probleem en leidt tot onrust bij inwoners maar ook tot vragen bij de arbeidsmigranten zelf. Daarnaast is het belangrijk dat tijdelijke arbeidsmigranten zich aanpassen en permanente nieuwkomers integreren en inburgeren.

Oss wil een inclusieve gemeente zijn, dat wil zeggen dat iedereen mee kan doen aan het sociale leven en dat iedereen het gevoel heeft erbij te horen. Voor veel mensen is dit het geval, maar er zijn ook in onze gemeente gezinnen die problemen hebben, ontstaan door een opeenstapeling van zorg en tegenvallers. Dat vraagt om passende ondersteuning. We vinden het belangrijk dat er veel aandacht is voor onze jeugd. Goede opvoeding, kwalitatief onderwijs, sport- en andere vrijetijdsvoorzieningen, een leuke (bij)baan en een fijne woonomgeving moeten voor ieder kind vanzelfsprekend zijn. Niet ieder kind groeit op in een veilige en stabiele gezinssituatie. Soms is er ook sprake van armoede, waardoor het kind niet eenzelfde start in het leven krijgt als de andere kinderen in de klas. We zien ook dat de vraag naar professionele jeugdzorg toeneemt en dan met name in de lichte zorg. Dat vraagt zo veel van de beschikbare middelen dat er onvoldoende middelen beschikbaar blijven voor kinderen met complexe problemen.

Het hebben van een betaalde baan is belangrijk voor mensen. Het is meer dan het verwerven van een inkomen. Werk betekent ook een zinvolle daginvulling, sociale contacten, waardering, mogelijkheden voor zelfontplooiing. Kortom, werk draagt bij aan het welbevinden van mensen. CDA Oss is dan ook blij met de vele ondernemers, van eenmanszaken tot mkb-bedrijven en multinationals, die zorgen voor werkgelegenheid in onze gemeente. Ondanks de krappe arbeidsmarkt staan er ook in Oss mensen langs de kant, waarbij sommigen ook gebruik moeten maken van een uitkering. Daarnaast zien we dat er mensen zijn die ondanks het werk dat ze doen toch maar net (of net niet) rond kunnen komen, de werkende armen.

Het sociaal leven is, mede door de coronacrisis, min of meer stil komen te staan voor veel inwoners. Mensen voelen zich eenzamer en hebben behoefte aan contact. Dicht bij huis, in de eigen buurt, wijk of (sport)vereniging. Gewoon samen dingen doen.

Om de zorg goed en efficiënt te kunnen organiseren, is het belangrijk dat de verschillende partijen die daarbij betrokken zijn goed met elkaar samen werken. Daarbij helpt het als vanuit de gemeente integraal naar de vraag gekeken wordt, over de grenzen van verschillende regelingen en budgetten heen. Ontschotting heet dat met een mooi woord. Het helpt ook als er niet te veel partijen zijn die min of meer hetzelfde aanbieden; daardoor ziet niet alleen de inwoner, maar ook de betrokken consulent soms door de bomen het bos niet meer.

Wat willen we?

Preventie

CDA Oss wil ervoor zorgen dat inwoners zo lang mogelijk gezond blijven en zo lang mogelijk regie over hun eigen leven kunnen voeren. Preventie, vroeg-signalering en innovatie zijn daarbij ontzettend belangrijk. Daar zetten we dan ook vol op in met bijvoorbeeld een verdere doorontwikkeling van Proeftuin De Ruwaard, het optimaal gebruikmaken van wijk- en dorpshuizen voor laagdrempelig ontmoeten en met de hulp van vele mantelzorgers en vrijwilligers.

Voorlichting drugsgebruik

CDA Oss vindt drugsgebruik en overmatig gebruik van alcohol zorgelijk en wil er daarom alles aan doen om verslaving tegen te gaan. Middelengebruik is niet normaal en moeten we ook niet normaal gaan vinden. Goede voorlichting en preventie is dus erg belangrijk. Drugsgebruik werkt bovendien criminaliteit en ondermijning in de hand. We willen aandacht voor consequente samenwerking tussen zorginstellingen, politie, veiligheidshuis en gemeente. Op die manier kunnen we voorzien in passende zorg en kunnen we terugval in criminaliteit zoveel mogelijk voorkomen.

Proeftuin De Ruwaard

In de Ruwaard is een pilot gestart, waarbij er gekozen is voor een gebiedsgerichte aanpak. Binnen de wijk werken alle partijen (inwoners, zorgaanbieders, gemeente) met elkaar samen vanuit één budget. In Proeftuin De Ruwaard worden mooie resultaten geboekt. De centrale vragen die hier gesteld worden, zijn: Wat wil ik? Wat kan ik? Wat heb ik nodig? Door deze vragen te beantwoorden, komen we tot nieuwe manieren van ondersteuning. De gekozen aanpak past goed bij onze waarden, waarbij ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid een bijdrage levert aan de oplossing van de vraag. CDA Oss wil de aanpak zoals die in Proeftuin De Ruwaard wordt gevolgd breder uitrollen binnen de gemeente.

Werk aan gezondheid

Een goede gezondheid vormt de basis om mee te kunnen draaien in de maatschappij. CDA Oss stimuleert daarom projecten die positieve gezondheid toejuichen, zoals Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) en Gezond In De Stad (GIDS). Preventie is van groot belang, dus we zetten in op een gezonde levensstijl van kinderen. We willen water drinken op scholen bevorderen en pleiten voor extra bewegingslessen. We willen graag de ontwikkeling van gezonde sportkantines stimuleren en aandacht voor verantwoord alcoholgebruik.

Gelijke kansen voor kinderen

De gemeente Oss heeft een gedegen armoedebeleid, waarbij ouders een beroep kunnen doen op verschillende voorzieningen zodat hun kind mee kan doen in de samenleving. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Stichting Leergeld of de tegemoetkoming 'meedoen is belangrijk'. Toch bereiken we niet iedereen met de minimamaatregelen, CDA Oss vindt het van belang dat er extra aandacht wordt besteed aan het ondersteunen van kinderen in armoede. Ieder kind verdient immers een goede start.

Jeugdzorg

Ook in Oss moet een aantal kinderen, jongeren en gezinnen een beroep doen op de jeugdzorg. Waar mogelijk moet deze dicht bij huis geregeld worden. Daarbij moeten we wel accepteren dat niet ieder 'probleem' gelijk een zorgvraag inhoudt. Opgroeien en volwassen worden gaat niet zonder slag of stoot, leren incasseren maakt mensen ook weerbaar. CDA Oss wil daarom grenzen aan de (lichte) zorg, waarbij heldere kaders worden gesteld wat wel en niet binnen de jeugdzorg valt. Daarbij willen we dat alleen gebruik wordt gemaakt van bewezen effectieve methoden om allerlei wildgroei aan behandelingen en therapieën in te kunnen dammen. Alleen dan zijn we in staat om voldoende financiën beschikbaar te houden om de complexe zorg te kunnen waarborgen. Voor de complexe zorg werken we samen binnen de regio.

Zorg als het nodig is

De meeste mensen zijn weerbaar en veerkrachtig en daarmee prima in staat regie te voeren over hun eigen leven. Als dat even niet het geval is, wordt er vanuit het sociaal netwerk hulp en steun gegeven. Door mantelzorgers en vrijwilligers, dat is omzien naar elkaar.

Daarbij moeten we wel oog houden voor die mensen waar het sociaal netwerk ontbreekt of waar de hulpvraag te groot is voor mantelzorgers/vrijwilligers. Er zit een grens aan de zelfredzaamheid en belastbaarheid van de samenleving.

Dan komt de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) in beeld, waarbij de kwetsbare inwoner professionele zorg en ondersteuning krijgt om op die manier zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven leven. Het CDA Oss vindt dat deze zorg geboden moet worden op het moment dat dat nodig is. Dan moet deze zorg ook bereikbaar zijn, in alle wijken en kernen. Het liefst zo dicht mogelijk bij huis, bij voorkeur door het aanbieden van algemene voorzieningen en door gebruik te maken van de wijk- en dorpshuizen voor laagdrempelig ontmoeten. Als een algemene voorziening niet voorhanden of niet passend is, is individueel maatwerk nodig.

Het CDA Oss wil met een nuchtere blik naar de WMO kijken; doen wat nodig is, laten wat overbodig is. Met heldere afspraken over resultaten en verantwoordelijkheden en een bijbehorend fair tarief voor de zorgaanbieder.

Belastbaarheid samenleving

Aan zelfredzaamheid zijn wel grenzen. We moeten niet te veel van mensen vragen. CDA Oss vraagt aandacht voor de belastbaarheid van de samenleving.

Arbeidsmigranten

Het CDA Oss vindt dat het mogelijk moet zijn om (tijdelijke) arbeidsmigranten in overleg met betreffende ondernemers te huisvesten in zelf te stichten accommodaties onder begeleiding en toezicht van de eigenaar/werkgever. Op meerdere plekken in het land is hiermee inmiddels ervaring opgedaan en het zou goed zijn de mogelijkheden hiervan voor Oss te onderzoeken. Daarmee samenhangend streven we een zo goed mogelijke integratie en inburgering na van nieuwkomers.

Taskforce Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC)

Het RIEC kan zorgen voor goede uitleg aan arbeidsmigranten als het gaat om juridische zaken. Hiermee kan de meldingsbereidheid en registratiebereidheid van arbeidsmigranten toenemen. Het is voor een gemeente van belang te weten waar en hoeveel arbeidsmigranten er gevestigd zijn.

We zijn ondernemend en hebben ambitie

Wat is economie? De gedachte is vaak dat economie draait om geld, winst en eigenbelang. Economie is dan een noodzakelijk kwaad, een voorwaarde om te leven. Voor het CDA Oss is de economie voor alles een immens samenwerkingsproject: een sociale praktijk om het goede leven vorm te geven. De economie biedt volop mogelijkheden om mensen tot bloei te laten komen. De markt zet ons aan tot samenwerking, juist om elkaars tekorten aan te vullen. En daarmee geeft de markt ruimte voor het ontwikkelen van eigen talenten, creativiteit en innovatie. Onderwijs is daarin van groot belang, maar is meer dan het aanleren van vaardigheden en slimigheid. Leren gaat over het vormen van mensen. En onderwijs en opvoeding zijn erop gericht om onze kinderen voor te bereiden op hun plaats in de samenleving. Een eerlijke economie en goed functionerende markt vereist een politiek van de menselijke maat en het goede samenleven. Alleen een economisch sterke gemeente kan een sociale gemeente zijn.

Het mkb en de vele familiebedrijven zijn van oudsher belangrijke, stabiele dragers van onze economie. Van plaatselijke winkelier tot internationaal opererende onderneming, vaak lokaal geworteld en maatschappelijk sterk betrokken. Op lokaal niveau leveren familiebedrijven een grote bijdrage aan de leefbaarheid van

een stad, wijk of dorp: als werkgever, maar bijvoorbeeld ook als sponsor van het verenigingsleven of door zich in te zetten voor een stichting of goed doel. Deze ondernemers wil het CDA Oss koesteren.

Spoorzone Oss

Een groeiende stad betekent dat er meer mogelijkheden in onze gemeente moeten komen voor inwoners die gebruik willen maken van het openbaar vervoer. In Spoorzone zitten ideeën voor het ondergronds spoor of voor onderdoorgangen in Oss waardoor het verkeer in de stad beter kan doorstromen. Het CDA Oss is voor het ontwikkelen van Spoorzone in combinatie met een nieuw Centraal Station Oss. En als vanzelfsprekend moeten we ons als gemeente Oss hard blijven maken voor een tweede spoorbrug bij Ravenstein.

Treinstation Berghem

Met het gereedkomen van Piekenhoef wordt duidelijk dat Berghem een steeds grotere hoeveelheid inwoners heeft die gebruik maken van het openbaar vervoer. Het CDA Oss pleit voor een station Berghem zodat ook inwoners van Berghem direct toegang hebben tot het openbaar vervoer en toegang tot het centrum via het openbaar vervoer.

Snelfietspaden

Het CDA Oss wil inzetten op het aanleggen van snelfietspaden naar het stadscentrum en naar het Centraal Station Oss. De elektrische fiets kent een enorme opmars, niet alleen onder senioren, het gebruik van dit vervoermiddel is populair in alle leeftijdscategorieën. Daarmee geldt het als aantrekkelijk alternatief voor het gebruik van de auto. Recreanten hebben behoefte aan een breed aanbod van veilige routes. En met het veelzijdige aanbod van bezienswaardigheden zijn we aantrekkelijk voor deze recreanten die een impuls geven aan de economie.

Verbeteren van A50/A59

We willen verdere versterking van de A50/A59 en geluidsoverlast zoveel als mogelijk beperken. Door samen met onze buurgemeenten op te trekken richting provincie en rijk. En maximaal te lobbyen voor een betere doorstroming. Voor zowel inwoners als bedrijfsleven voorwaardelijk om te kunnen groeien. De fileproblematiek op de A50 bij de brug over de Maas bij Ravenstein kan misschien verminderd worden door verkeer te stimuleren gebruik te maken van de ponten van de Stichting Maasveren. Overleg met deze Stichting over de mogelijkheden daartoe is uiteraard noodzakelijk. De ponten zijn een belangrijk item voor toerisme, recreatie en leefbaarheid van de Maasdorpen. Het regionale aspect moet echter meer aandacht krijgen

Mkb-ondernemerschap

Het CDA Oss is voorstander om de gemeentelijke afdeling Economie te versterken met een mkb-team dat zich speciaal richt op het ondersteunen van mkb-ondernemers. Dit team helpt ondernemers op het gebied van drie belangrijke transities: duurzaamheid, digitalisering en robotisering. Er moet één digitaal loket bij de gemeente zijn, waar alle soorten ondernemers kunnen aankloppen en advies kunnen krijgen, over bijvoorbeeld vergunningen of subsidies. Ondernemers en de gemeente zijn partners op het gebied van vergunningen en subsidies. Laten we dat partnerschap nadrukkelijk uitdragen.

Regionale samenwerking

Het CDA Oss wil structureel geld beschikbaar stellen om de transities van deze tijd in te richten, samen met andere gemeenten, de provincie en landelijke overheid. Naar het voorbeeld van de landelijke 'mkb-deals'.

We willen een investeringsfonds dat ingezet kan worden om enerzijds innovatieve concepten te cofinancieren en anderzijds het mkb vooruit te helpen.

Snappen of schrappen

Het CDA Oss wil de lokale regels waarmee ondernemers worden geconfronteerd inventariseren en onnodige regels schrappen, om zo tempo te maken voor zowel de ondernemers als de gemeente. Hierbij geldt het adagium snappen of schrappen.

Bedrijventerreinen

Oss moet blijven inzetten op het versneld beschikbaar stellen van nieuwe bedrijventerreinen voor zowel grote als kleine bedrijven. Het lijkt erop dat de beschikbare plekken nagenoeg allemaal vergeven zijn waardoor bedrijven bij uitbreiding of forse groeiambities buiten Oss moeten gaan zoeken. Daar past wat het CDA Oss betreft ook bij dat we door revitalisering meer ruimte krijgen voor nieuwe bedrijven op bestaande industrieterreinen.

Verankering van het mbo

Als CDA Oss willen we stevig inzetten op het behouden en aantrekkelijk maken van de locatie Oss van het Koning Willem I College. Het mbo hoort thuis in Oss en verdient onze onvoorwaardelijke support. Het is de bedoeling dat op termijn ook studenten buiten Oss hun weg vinden naar de locatie in Oss. Het CDA Oss wil een, liefst duurzame en slimme, busverbinding tussen het Centraal Station Oss en de locatie van het ROC Oss. Om de verbinding te maken met het bedrijfsleven willen we meer capaciteit bij de Talentencampus Oss om met nieuwe projecten en initiatieven die brug te slaan.

Aantrekken van het hbo

Pivot Park en Oss staan bekend om de Life Sciences technologie. In de afgelopen jaren zijn al een fors aantal Learning Communities en samenwerkingen opgestart met het hbo. Toch wil het CDA Oss de mogelijkheden onderzoeken en de lobby intensiveren om een volwaardige dependance van een hbo of een universiteit naar Oss te halen. Daarmee verbinden we een de krachtige historische positie op het gebied van Life Sciences aan toekomstige denkkraft van jonge mensen.

Kunst en cultuur

De coronacrisis heeft de culturele sector hard geraakt: Jan Cunen, de Lievekamp, de Muzelinck en de Groene Engel moesten dicht, festivals en concerten werden afgelast en de repetities van muziekverenigingen, koren en toneelverenigingen werden stopgezet. We misten de inspiratie en de ontspanning die kunst en cultuur brengen. We willen als CDA Oss voorkomen dat de crisis leidt tot blijvende schade in de culturele sector en het rijke verenigingsleven in onze gemeente. Het CDA Oss wil werk maken van de plannen voor een nieuw theater aan de Raadhuislaan. We stimuleren samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering bij de grote culturele instellingen in onze gemeente.

We durven duurzaam

De aarde is niet van ons, die hebben we te leen. Dus moeten we zorgvuldig omgaan met dit kostbaarste bezit om het op onze beurt verantwoord te kunnen doorgeven aan onze kinderen. Dit is rentmeesterschap. De klimaatverandering is wereldwijd de grootste opgave van deze tijd. Voor onszelf, maar zeker voor de generaties die na ons komen. De sleutels voor oplossingen liggen bij de overheid, de wetenschap en het bedrijfsleven. Maar de noodzakelijke transitie is onmogelijk als burgers niet meedoen. Want verduurzamen begint thuis, in de buurt, in de eigen leefomgeving. Daarin nemen wij onze verantwoordelijkheid: nu en hier.

Klimaatverandering is dé uitdaging van onze generatie. Goed klimaatbeleid biedt kansen om een duurzame economie op te bouwen en nieuwe banen te creëren. Zo begint de paragraaf Klimaat en energie uit het nieuwe Coalitieakkoord 2021-2025 van onze regering. Wij zijn het daarmee eens. Ons land gaat hier zwaar op inzetten. Dat zal in de lijn van het Klimaatakkoord ook voor gemeenten gevolgen hebben in nadere eisen en faciliteiten. Daarvoor moeten we dan wel beschikken over de benodigde mankracht, middelen, mandaat en medewerking. Daarvoor hebben we de hogere overheden nodig.

Wat willen we?

Participatie

In de afgelopen jaren zijn door de gemeenteraad een aantal plannen goedgekeurd op het gebied van klimaat. Het komt er nu op aan gericht te sturen op de tijdige realisatie daarvan. Dat moet zorgvuldig gebeuren en belangrijk is dat onze inwoners en direct belanghebbenden hier goed bij worden betrokken, onder meer door communicatie en participatie. Wij vinden het essentieel dat de jeugd en de jongere generatie worden betrokken bij onze aanpak voor hun toekomst. Dat willen wij stimuleren.

Circulaire economie

We moeten anders omgaan met grondstoffen om het gebruik te reduceren en de uitputting van onze aarde te stoppen, om de milieugevolgen te verminderen en om minder afhankelijk te zijn van andere landen. Dat begint bij het ontwerpen van producten. Daarover blijven we in gesprek met ons bedrijfsleven, zoals met de bouwwereld en de verpakkingindustrie.

Afval

Voor het afvalbeheer is het gedachtegoed van CDA'er Ad Lansink uit 1979 nog steeds actueel. In zijn afval-ladder is preventie de onderste trede, gevolgd door hergebruik, recycling, verbranding om energie mee op te wekken, storten/lozen. Met het nieuwe huishoudelijk afvalstelsel dat in twee fasen (ander ophaalsysteem in 2021 gevolgd door gedifferentieerde tarifiering per 2022) is ingevoerd, hebben we forse stappen gezet in de goede richting. Ook in financiële zin. Om tot de landelijke doelstelling van 35 kg restafval per persoon per jaar te komen, zijn waarschijnlijk aanvullende maatregelen geboden. Afhankelijk van de evaluatie van het nieuwe systeem maken we keuzes, mede op basis van ervaringen elders.

Energie

De energietransitie is een zaak van internationale, nationale en provinciale aanpak. Gemeenten moeten daarin hun rol pakken waar dat kan en waar ze over de mogelijkheden daartoe beschikken. In het Klimaatakkoord is een belangrijke rol toegedicht aan de regionale aanpak. In de RES NOB zetten wij ons in op een wijze waarin het bovenlokale belang en ons eigen belang in balans zijn.

De ambitie die wij als Oss hebben voor 2030 is door de gemeenteraad bepaald. Voor energiebesparing en de warmtetransitie zetten wij vol in op de beide uitvoeringsprogramma's. Die moeten wij jaarlijks monitoren en zo nodig aanpassen aan de opgedane ervaringen, nieuwe inzichten en eisen. Na intensieve politiekmaatschappelijke discussies is besloten wat, hoe en waar wij onze eigen energie-opwekking vorm willen geven, de afspraken over de uitvoering zijn vastgelegd in een Bestuursovereenkomst Duurzame Polder.

Milieu/Schone Lucht Akkoord

Naast energie, water, lucht en natuur vragen bodem en lucht meer aandacht. Bodemtaken gaan over naar de gemeenten. De luchtkwaliteit in Noordoost-Brabant laat te wensen over door de uitstoot van industrie,

landbouw en mobiliteit. Oss heeft het voortouw genomen om dit regionaal aan te pakken. Dit willen we voortzetten.

Natuur/biodiversiteit

Oss heeft veel en gevarieerde natuur die uitnodigt om ervan te genieten. Het bos van Herperduin, als onderdeel van de Maashorst, de groene long aan de zuidkant, riviernatuur die met de waterveiligheidsmaatregelen veel groter wordt, de polder, de Hertogswetering, Keent, onze parken en de bomen in de stad en dorpen maken Oss tot een groene gemeente. Inrichting, beheer en uitbreiding moeten gericht zijn op een evenwichtige afweging van natuurwaarden, biodiversiteit, klimaatbestendigheid, functionaliteit en aantrekkelijkheid. We willen initiatieven van bedrijven en agrariërs voor verbetering, uitbreiding en meer aantrekkelijkheid van onze natuur en biodiversiteit stimuleren en ondersteunen.

Water

Water is een belangrijk onderdeel van de klimaatmaatregelen. Oss is een grote watergemeente. Waterveiligheid (projecten Meanderende Maas; Ravenstein-Cuijk), waterzuivering (RWZI Oijen), drinkwatervoorziening, vaarweg en haven, grondwaterpeil en -kwaliteit, hemelwaterafvoer, water in ruimtelijk ontwerpen en beheer openbare ruimte zijn onderwerpen die toenemende aandacht vragen en samenwerking met veel andere partijen. En dus een daarbij passende actieve rol van onze gemeente.

Kansen in het buitengebied

Oss heeft een groot buitengebied dat voor heel veel functies wordt gebruikt en kansen biedt voor nieuwe eigentijdse opgaven, zoals voor landbouw, klimaat, natuur, biodiversiteit, energie, waterveiligheid en recreatie en toerisme. De afstemming van functies en de noodzakelijke omvorming vragen om regie. Met als doel het behouden van een vitaal en multifunctioneel buitengebied, gebaseerd op een nieuw en duurzaam evenwicht, met een daarbij passende verbinding tussen stad en ommeland.

Onze ruimte is schaars. Er ontstaat een spanningsveld tussen expansie van landbouw, woningbouw en de behoefte aan vergroening. Ook waterhuishouding speelt daarbij een cruciale rol. Ons gebied verdroogt in sterke mate en dat baart zorgen. Irrigatie van landbouwgrond en buitengebied is belangrijk voor een goede biocultuur. Maar ook moet er oog zijn voor verdroging van bossen en heide, denk aan een ven dat droogvalt in de zomer, zonder water voor de populatie in de bossen en heide.

We hebben in het buitengebied ook veel erfgoed en dat is meer dan een stapel stenen of mijmeren bij wat ooit was. Enerzijds moeten we het erfgoed dat we hebben koesteren en onderhouden. Anderzijds moeten we dat erfgoed ook gebruiken en voluit inzetten om het verhaal over Oss te kunnen vertellen. Het erfgoed vertelt namelijk veel over waar wij vandaan komen, het zegt iets over onze roots. En of het nu gaat om religieus erfgoed, de monumentale woningen of ons industrieel erfgoed, laten we met elkaar het erfgoed gebruiken, respecteren en doorgeven.

Wat willen we?

Waterveiligheid

Hoe belangrijk het project Meanderende Maas is, hebben we afgelopen zomer ervaren met de watersnood. De dijken tussen Lith en Ravenstein worden verstevigd en er wordt ruimte voor de rivier gecreëerd. Mooi is dat in de plannen de kansen voor kwaliteitsverbetering van het gebied zijn opgenomen. Er komt veel nieuwe natuur met vergroting van de biodiversiteit, de bakenbomenstructuur wordt behouden, ten behoeve van onze economie worden de bevaarbaarheid en de haventoeegang verbeterd en recreatie en toerisme worden bevorderd. Gestart wordt met de werkzaamheden voor de meander Diemen-Deden en naar ver-

wachting wordt in 2023 een begin gemaakt met de andere trajecten, die doorlopen tot 2028. Er wordt inmiddels ook gewerkt aan planvorming voor de dijk verderop tussen Ravenstein en Cuijk. Wij blijven ons actief inzetten voor een zorgvuldige afweging van belangen van waterveiligheid, gebiedsontwikkeling en de belangen van omwonenden en bezoekers.

Recreatie

Met de investeringen in de Meanderende Maas moeten we de kansen pakken voor investeringen in recreatie en toerisme. Maar we moeten ook werk maken van de Geffense Plas waar lokaal ondernemerschap 'van Ossenaren voor Ossenaren' tot een goede invulling moet kunnen komen. Om Herperduin nog aantrekkelijker te maken willen we investeren in de entree bij Hoessenbosch, in harmonie met zowel de verenigingen die daar nu zitten als de omgeving, maar wel met perspectief voor horeca. Juist nu zijn er volop kansen om hierin mee te gaan. Het CDA Oss wil meer ruimte voor dat ondernemerschap in het buitengebied.

Kansen voor landbouw

De agrarische sector is onderdeel van onze Osse economie en verreweg de grootste eigenaar en gebruiker van het totale Osse grondgebied. Daarmee vervult de agrarische sector ook een sleutelpositie in de opgaven voor klimaat en biodiversiteit. De aard van ons landbouwgebied biedt volop kansen voor duurzame, moderne landbouw die op een ecologisch verantwoorde wijze gezond voedsel produceert. Maar dat moet wel bedrijfseconomisch mogelijk blijven. De transitie van de landbouw is een veelbesproken onderwerp op rijks- en provincieniveau. Wij verwachten nieuwe keuzes met consequenties voor agrariërs en voor de rol van gemeenten.

De landbouw is de afgelopen periode volop in de schijnwerpers komen te staan. Door het stikstofdossier en een veranderend gebruik van ruimte zien we dat er steeds meer uitdagingen bijkomen voor de landbouw. Door als gemeente actief te ondersteunen kan een nieuwe balans gevonden worden. De uitdagingen liggen er niet om: de transitie van de landbouw, de oprukkende stad, energieproductie, waterbeheer en biodiversiteit. Met de nieuwe Omgevingswet in de hand is het belangrijk te bevorderen dat er kansen zijn voor zowel de innovatieve, groeiende ondernemer als de ondernemer die op een andere wijze het inkomen wil aanvullen.

Om doelen te stellen als het gaat om bemesting, biodiversiteit en waterkwaliteit is het goed om eens te gaan meten. Dan wordt de feitelijke situatie duidelijk en kunnen er ook gerichte en realistische stappen gezet worden. Wat ons betreft wordt daarom een gedeelte van de afvalstoffenheffing gebruikt om extra te controleren op afvaldumpingen in het buitengebied.

Infrastructuur buitengebied

De infrastructuur in het buitengebied gaat onvoldoende gelijk op met de ontwikkeling in de stad. Wij willen in de komende periode investeren in wegen en berm. Ook willen we erin investeren dat glasvezel wordt aangesloten.

Ruimte voor innovatie

We zien veel mooie initiatieven in het buitengebied die we zo goed mogelijk ondersteunen. Daarop wil het CDA Oss, ook pro-actief, inspelen. Binnen de gestelde kaders willen we zorgen dat het brede veld van stakeholders de gewenste richting op beweegt. Door te stimuleren, te faciliteren, te begeleiden en waar nodig te verbinden en bij te sturen. Vanuit het besef dat wij naast de ruimtelijke en toezichtstaak maar beperkt over knoppen beschikken voor directe sturing. Naast de basis op orde brengen, willen we ruimte en ondersteuning geven aan innovaties easdfn ontwikkelingen die ons buitengebied vitaler maken, onder meer door het benutten van koppelkansen.

Handhaven op onderhoud van erfgoed

Als we hebben afgesproken dat een gebouw een gemeentelijk of rijksmonument is, dan moeten we er als gemeente ook op toezien dat deze gebouwen als zodanig worden onderhouden. En dat betekent handhaven op de staat van het onderhoud. Dat is één van de taken van de gemeente. Als we daar geen geld of capaciteit voor hebben, betekent het dat we dat niet belangrijk genoeg vinden. CDA Oss vindt dat als je regels afsprekt en deze belangrijk vindt, je ook moet handhaven op het naleven daarvan. Het is verstandig om een zorgvuldige inventarisatie te maken van het erfgoed. Dergelijke inventarisaties moeten we dan ook gebruiken om in gesprek te gaan met de eigenaren en te vragen naar het toekomstperspectief. Vooropgesteld dat het CDA Oss zich heel goed realiseert dat het onderhoud van erfgoed niet de verantwoording is van de gemeente, maar van de eigenaar.

Leren van en vertellen over erfgoed

Zoals gezegd brengt erfgoed een schat aan verhalen waarvan je wilt dat ze doorverteld worden. Maar ook dat we ervan leren. In beide gevallen wil het CDA Oss dat scholen, kunstinstellingen en andere geïnteresseerden worden gefaciliteerd om aandacht te kunnen besteden aan het verhaal van de stad Oss, de stadjes Megen en Ravenstein en de dorpen langs de Maas. Het Stadsarchief Oss speelt daarbij een waardevolle rol met hun expertise, verhalen en praktische aanpak. De studenten van de TU Eindhoven in de Learning Community Religieus Erfgoed betreft inwoners bij de herbestemmingsuitdagingen van kerken in onze gemeente. Ook op die manier worden de verhalen verteld.

Oss heeft haar zaak op orde

De samenleving die we als mensen met elkaar vormgeven is nooit af. Het is geen rustig bezit maar 'werk in uitvoering'. Mensen zijn kwetsbaar en maken ook fouten. Op sommige momenten leidt dat tot ondermijning van de rechtstaat, tot misdrijven of overlast voor anderen. Kortom: tot onveiligheid.

De gemeente heeft als primaire taak om de samenleving als geheel en inwoners in onze gemeente te beschermen en het recht te bewaken. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de orde en veiligheid te bewaken. Binnen het gezin, in bedrijven, in verenigingen en op straat.

Wat willen we?

Digitale veiligheid is een serieuze zorg

Het is belangrijk verder in te zetten op bewustwording van de gevaren van het gebruik van digitale middelen. Ook de gemeente heeft een digitaliseringsopgave. Enerzijds om maximaal toegankelijk te zijn voor inwoners en anderzijds om effectiever en efficiënter te kunnen werken. In die opgave is het noodzakelijk dat we ons realiseren dat dit niet op gespannen voet komt te staan met het beschermen van onze privacy. Het CDA Oss vindt dat we stappen voorwaarts moeten maken voor een betere dienstverlening, maar altijd zorgvuldig moeten afwegen hoe de privacy maximaal is gewaarborgd.

Investeren capaciteit

De gemeente groeit en we zien ook steeds meer opgaven op het bord van de gemeente terechtkomen. Een effectieve en efficiënte bemensing van de gemeentelijke organisatie is nodig voor de gewenste taakuitvoering.

Basisdienstverlening

We hebben allemaal te maken met vergunningen en toestemmingen waarbij we afhankelijk zijn van de gemeente. Het CDA Oss vindt dat de basisdienstverlening op orde moet zijn. En deze dienstverlening moet meebewegen met de veranderingen in onze samenleving.

Financieel op orde

We willen dat onze gemeente financieel gezond blijft en dat de lastendruk niet onnodig toeneemt.